

Využitie
kongresovej sály

viac na str. 2

Spišský Jeruzalem
- program

viac na str. 6 - 7

ZUŠ, Základné školy,
Materská škola

viac na str. 9 - 11

Podhradčan

Informačný občasník mesta Spišské Podhradie

03/2018

ADAM MACKO

PROTOZOA

27. jún 2018 o 18.00 hod v synagóge v Spišskom Podhradí

Mestské kultúrne stredisko v Spišskom Podhradí vás srdečne pozýva
na divadelné predstavenie Spišského divadla

„Jánošík alebo pravda je len jedna“,

ktoré sa uskutoční v nedeľu **8. 7. 2018** o 19.00 hod.

v Parku kultúry v Spišskom Podhradí. Vstupné je dobrovoľné.

VOĽNÁ USTUPENKA PRE 2 OSOBY NA 1 DEŇ PODĽA VÁŠHO VÝBERU

Spišské Podhradie - Spišský salaš

23. jún - 24. jún 2018

Spišské osvetové stredisko Spišská Nová Ves
Mesto Spišské Podhradie a Spišský salaš

ODSTRIHNITE A ODOUZDAJTE PRI USTUPE

kontrolný znak

Úspešné a schválené projekty v 2. štvrtroku 2018

Mesto získalo ďalšiu finančnú pomoc z Európskych fondov do Spišského Podhradia

Mesto Spišské Podhradie je spoluzakladateľom a akcionárom spoločnosti Hinkom, s. r. o., Hincovce 372, IČO 50691872 a práve táto spoločnosť získala z EU dotáciu vo výške 2 309 916,25 €. Táto dotácia je určená na vybudovanie zariadenia na mechanicko-biologickú úpravu zmesového komunálneho odpadu. V areáli bývalej obalovačky v Hincovciach vybudujeme spolu s ostatnými akcionármi spoločnosti zariadenie, ktoré podstatnou mierou zníži objem komunálneho odpadu v našom regióne.

Návrh inovatívneho riešenia spočíva vo výstavbe technológie na spracovanie tuhého komunálneho odpadu. Srdcom technológie je vysokotlakový lis na triedenie odpadu. Jeho úlohou je vysoko efektívna separácia odpadu a to vytriedením dvoch hlavných frakcií mokrej a suchej zložky. Mokrá zložka s obsahom biologicky rozložiteľných odpadov (BRO) vstupuje do fermentačných procesov spracovania odpadov, ktorej produktom je biometán. Suchá zložka je vhodná ako energetický nosič v procesoch energetického zhodnotenia odpadov (tuhé alternatívne palivo TAP). V procese spracovania odpadu do-

chádza k vytriedeniu magnetických a nemagnetických kovov, ktoré sú určené pre ďalšie materiálové zhodnotenie. Týmto riešením sa minimalizuje objem ukladaného odpadu na skládku na inertný odpad, ktorý tvorí 8 až 10% odpadu (piesok, štrk, hlina).

Od tejto investície očakávame zlepšenie kvality životného prostredia v našom regióne. Zároveň očakávame zvýšenie kvality služieb v odpadovom hospodárstve v našom mestečku a regióne. Podstatné je, že mesto bude môcť výraznou mierou vstupovať do cenotvorby likvidácie

komunálneho odpadu v našom regióne. Mesto Spišské Podhradie má zastúpenie v dozornej rade tejto spoločnosti.

Vážený Podhradčania, chcem sa vám všetkým poďakovať za ústretovosť a podporu. Chcem poďakovať poslancom mestského zastupiteľstva, kolegom na úrade za veľmi dobrú spoluprácu, pochopenie a trpezlivosť. Chcem poďakovať všetkým čo pomáhajú a spolupracujú s mestom, čo nám držia palce a čo sa za nás modlia a vyprosujú milosť.

MVDr. Michal Kapusta
primátor mesta

Prosba na občanov nášho mesta

Vážený spoluobčania, problémy s dopravou a parkovaním sa riešia vo veľkometastách ale i menších mestečkách a obciach. Zvýšenie počtu motorových vozidiel nás núti k regulácii dopravy a k vytváraniu nových parkovacích miest i v našom meste. Napriek týmto prijímaným opatreniam a nemalej snahe vyhovieť občanom nie je v možnostiach mesta vytvoriť pre každého občana, ktorý vlastní motorové vozidlo priestor pre jeho zaparkovanie na verejnom priestranstve. V poslednom období sa nám množia sťažnosti na parkovanie vozidiel na jednotlivých uliciach, na niektorých viac, na iných pomenej. Prosíme preto občanov všetkých ulíc, ktorí sú vlastníkami rodinných domov s dvormi, vlastníkov garáží, aby svoje motorové vozidla parkovali či už v garáži alebo vo svojom dvore a nie na verejnom priestranstve. V prvom rade chceme apelovať na vzájomné susedské a medzilidské vzťahy. V letných mesiacoch je problémom prechod vozidiel pri zbere komunálneho, separovaného i bio odpadu, v zimných mesiacoch zas pri odhŕňaní snehu. Pokiaľ nie je iná možnosť, je potrebné zaparkovať autá v jednej línii, t.j. na jednej strane ulice. Ak by ani v budúcnosti nedošlo k náprave, bude nutné zo strany mesta zaujať prísnejšie opatrenia.

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

SIEA
SLOVENSKÁ INOVAČNÁ
& ENERGETICKÁ AGENTÚRA

Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou

www.op-kzp.sk

Zníženie energetickej náročnosti
administratívnej budovy Meštiansky dom
Mariánske námestie 34, Spišské Podhradie

Hlavný cieľ projektu:

Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejnej budovy

Dátum začatia realizácie projektu:	08/2018
Dátum ukončenia realizácie projektu:	12/2018
Nenávratný finančný príspevok:	271 826,56 €
Druh projektu:	Dopytovo orientovaný

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Riadiaci orgán: Ministerstvo životného prostredia SR

Jeruzalem 2018

www.spiskepodhradie.sk

CESTOVNÝ PORIADOK

Platný na obdobie:
25. 05. 2018 - 02. 09. 2018

187 Spišské Vlchy - Spišské Podhradie a späť

km	Vlak	8601	8603	8605	8607
0	Spišské Vlchy 180	50 10 40	50 11 40	50 15 41	50 16 40
1	Spišské Vlchy mesto	x10 43	x11 43	x15 44	x16 43
3	Bystrany na Spiši				
5	Katúň	x10 50	x11 50	x15 51	x16 50
9	Spišské Podhradie	50 10 56	50 11 56	50 15 57	50 16 56

km	Vlak	8600	8602	8604	8606
0	Spišské Podhradie	50 10 00	50 11 00	50 14 54	50 16 00
4	Katúň	x10 06	x11 06	x15 00	x16 06
6	Bystrany na Spiši				
8	Spišské Vlchy mesto	x10 12	x11 12	x15 06	x16 12
9	Spišské Vlchy 180	50 10 16	50 11 16	50 15 10	50 16 16

50 ide v **5**, **6**, **7** od 25.V. do 1.VII., v **6**, **7** od 7.VII. do 2.IX. a 31.VIII.

5 Samoobslužný výpravný systém

71 dopravnica LTE Logistik a Transport Slovakia, s.r.o.

74 Hanička

Cena cestovného lístka: 1,- €/jazda

*pre tieto jazdy neplatia žiadne zľavy

Prevádzkovateľ: Mesto Spišské Podhradie, Mariánske námestie 37, 053 04 Spišské Podhradie, IČO: 00329622

Prepravca: LTE Logistik a Transport Slovakia s.r.o., Kopčianska 1, 851 01 Bratislava

Chceme vysloviť úprimné poďakovanie celému kolektívu Centra sociálnych služieb „Johanka“ v Spišskom Podhradí pod vedením riaditeľky Bc. Moníky Ondrišovej za príkladnú starostlivosť a ľudský prístup pri starostlivosti o našu mamku Magdalénu Panikovú. Naše poďakovanie patrí aj ADOSu – Spišské Podhradie pod vedením Mgr. Kataríny Antóniovej za ich odbornú starostlivosť.

Dcéra Alena s rodinou

Určite ste postrehli, že od 25. 5. 2018 vstúpil do účinnosti Zákon č. 18/2018 Z. z. **Zákon o ochrane osobných údajov** a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679, ináč nazývaného aj GDPR. Podľa tohto zákona **nie sme oprávnení v našom občasníku Podhradčan uverejňovať stálu rubriku Jubilanti a Opustili nás.**

Ak ste však v tomto roku oslávili, alebo budete oslavovať Vaše životné jubileum a chceli by ste to uverejniť v občasníku Podhradčan (tak, ako to bolo zaužívané) informujte nás prosím na tel. čísle 0908 982 348, alebo na mailovej adrese kultura@spiskepodhradie.sk, alebo osobne v Mestskom kultúrnom stredisku na ulici Starý jarok 44. Redakcia Vašej žiadosti rada vyhovie. Podobne tak môžete urobiť aj v prípade uverejnenia zosnulého v rubrike Opustili nás.

Za porozumenie ďakujeme.

Organizátori 46. ročníka Spišských folklórnych slávností (Mesto Spišské Podhradie, Spišské osvetové stredisko a Spišský salaš) sa rozhodli, že **občania Spišského Podhradia dostanú voľnú vstupenku na jeden deň festivalu podľa vlastného výberu (sobota alebo nedeľa) pre dve osoby.** Vstupenka sa nachádza v dolnej časti titulnej strany tohto čísla občasníka Podhradčan a nachádza sa na nej nekopírovateľná ochranná značka. **Táto vstupenka platí pre 2 osoby a môžete využiť iba raz.**

Vážení občania, prajeme vám príjemný umelecký zážitok z tohto ročníka Spišských folklórnych slávností, ktoré sa uskutočnia 23. a 24. júna 2018 v areáli Spišského salaša.

Mestská knižnica

Tip na knihu

Michaela Ella Hajduková:
TANEČNICA

Bohémske 20. roky 20. storočia v Paríži. Geraldine de Laffont tancuje vo vzduchu na čiernych stuhách. Jej životom je divadlo Folies Bergère a jeden nemecký muž. Je mladá a bezstarostná, až kým prítvrdo nedopadne na zem – jej stuhly sa zmenia na nacistické vlajky a milovaný muž má odrazu nacistickú uniformu.

Jana Pronská:
DIABLOVA ZAJATKYŇA

Najnovší román prvej dámy slovenskej historickej romancie ponúka dramatický príbeh lásky odbojného rytiera a krásnej kňažnej, inšpirovaný povestami o Spišskom hrade i skutočnými historickými udalosťami. Keď rytier Roland Geregy povstane proti krutej vláde županovho synovca Michala Balašu, podarí sa mu obsadiť kráľovský hrad a stane sa pánom celého Spiša.

Jo Nesbo:
MACKBETH

V podaní bestsellerového nórskeho spisovateľa Jo Nesboa sa miesto a postavy slávnej Shakespeareovej tragédie menia, ale najdôležitejšie prísady – ambície, vášne a zrada – zostávajú rovnaké. Aj po viac ako štyroch storočiach.

Gabriele Marie Cristeová:
MÁRIA TERÉZIA

Niekoľko dní pred smrťou sa Mária Terézia obzerá späť – a rozpráva, ako sa všetko začalo: Malá Rezi má šesť rokov a je veľmi vzdialená od toho, aby bola žiadanou dedičkou, keď do jej života po prvý raz vstúpil roku 1723 pätnásťročný dedičný princ Lotrinský. Vtedy nik nemohol tušiť, že z jej detského rojčenia o Františkovi Štefanovi sa raz stane veľká vášeň jej života.

Tešíme sa na Vašu návštevu

Adam Macko: PROTOZOA

27. 6. – 29. 7. 2018

Synagóga, Štefánikova 78, Sp, Podhradie
kurátor: Vladimír Ganaj
vernissáž: streda 27/6/18 o 18:00

protozoa /lat./ - neformálne pomenovanie jednobunkového parazitického organizmu schopného sa samostatne pohybovať. Považovaný za protoformu predchodcu živočíšnej ríše, ipsofacto človeka.

Výstava PROTOZOA je súborom vybraných diel, v ktorom autor reaguje na procesy vynútenej kreativity súčasného umenia. Tie spôsobujú, že individuálna tvorba, ak autentická, má povahu sebakolonizácie života. Následkom toho sa umelecké dielo stáva kapsulou uväzňujúcou krehký okamih skutočnosti, ktorá sama ňou prestane byť. Ak má parazit pretrvať, musí zachovať formálnu charakteristiku hostiteľa. Použiť výrazové prostriedky fyzickej skutočnosti je tak východiskom byť nevyhnutný, kontinuálny, ochranou pred mentálnou pixelizáciou. Výstava predstavuje autorský program, ktorý cez kryptickú umeleckú stratégiu znovu zviditeľňuje elementárne procesy existencie – smrť, pamäť, repetíciu bytia, ich intertextuálnu súvzťažnosť. Premeny živej skutočnosti do totemických objektov. Autor priznáva intuitívnu navigáciu, parazitickú performativitu tvorivého procesu, ktorá sa koncentruje na reflexiu momentálnej au-

tentickej skutočnosti, zachytenie stavov efeméry a afektu. Kriticky sa tak zároveň vyhraňuje voči programovému zhodnocovaniu umeleckej prevádzky.

Autorská výstava v kurátorskej koncepcii Vladimíra Ganaja bude otvorená v stredu 27. júna 2018 o 18. hod. v priestore synagógy a potrvá do 29. júla 2018. Predstaví sériu konceptuálnych maliieb, printov, objektov a video záznam performance. Otvorenie uvedie hudobným vystúpením CYCLES /LE/.

Adam Macko (*1989, Levoča) je absolvent Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici, ateliér Mal'by (prof. Stanislav Balko) a Fakulty umení Technickej univerzity v Košiciach, katedra Výtvarných umení a intermédií, ateliér Grafiky a experimentálnych techník (prof. Peter Rónai, akad. mal.). V rámci platformy Nová skutočnosť sa prezentoval na kolektívnych výstavách v KrokusGallery (BA) a Stredoslovenskej galérie (BB). Pracuje ako programový riaditeľ / kurátor v EQO (priestor interaktívnej kultúry) Spišský Hrhov. Žije a tvorí v Levoči.

Výstava sa realizuje v rámci projektu Nová Synagóga. Organizátorom podujatia je Mestské kultúrne stredisko v Spišskom Podhradí.

PREDNÁŠKA O REFLEXNEJ TERAPII.

Július a Beáta Patakyovci sa venujú reflexnej terapii profesionálne od r. 1991. Za túto dobu vyvinuli originálne a veľmi účinné postupy, ktoré slúžia hlavne na prevenciu pred chorobami, ale tiež pomáhajú pri ich liečbe. O tejto metóde napísali a vydali štyri knihy a jedno inštruktážne video. Žijú a pracujú už viac ako 30 rokov v Prahe.

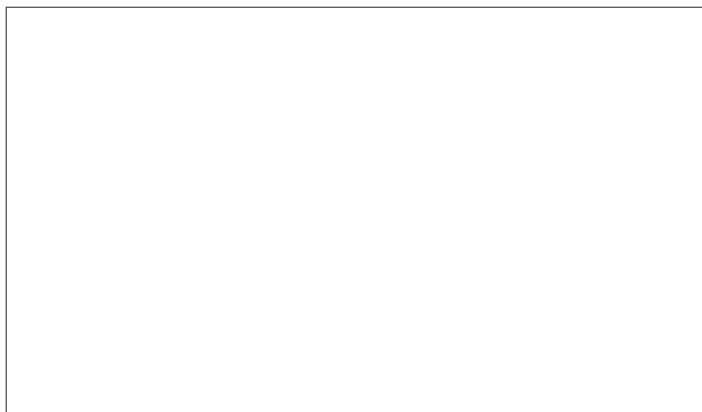
Cielom prednášky je ukázať podstatu reflexnej terapie, aby si ju ľudia mohli robiť sami alebo osvojím blízkym. Problémy, pri ktorých reflexná terapia veľmi pomáha sú napríklad: migrény, bolesti chrbtice, bolesti kĺbov, zažívacie problémy, alergie a pod.

Dátum konania: **streda, 20.6.2018 od 18:00 do 20:00 hod.**

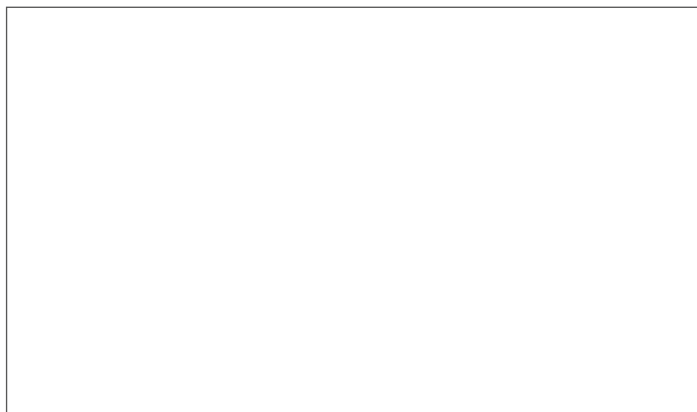
Miesto konania: **Mestský úrad v Spišskom Podhradí.**

Vstup je zdarma.

www.patakyovi.cz

Jeruzalem 2018

Jeruzalem 2018

Oslavy Dňa mesta Perečín

Mesto Spišské Podhradie v roku 2017 uzavrelo zmluvu o spolupráci s ukrajinským mestom Perečín s cieľom prehĺbiť vzťahy medzi obyvateľmi oboch miest v oblasti ekonomiky, životného prostredia, školstva, kultúry, športu, regionálneho rozvoja, ako aj spolupráce v oblasti investičných projektov financovaných z fondov EÚ.

V dňoch **26 - 27. mája 2018** sa konali oslavy Dňa mesta Perečín, na ktoré bola pozvaná aj delegácia mesta Spišské Podhradie pod vedením primátora mesta MVDr. Michala Kapustu. V rámci týchto osláv sa konal futbalový turnaj žiakov základných škôl, ktorého sa zúčastnili okrem tímov z Ukrajiny a Čiech aj **naši žiaci futbalového klubu MŠK Spišské Podhradie**, ktorí tam **obsadili 4. miesto v konkurencii 8 tímov**. V nedeľu 27. mája sa konal v Perečíne **polmaratón**, na ktorom naše mesto reprezentoval Podhradčan **Marek Hodák**. Na 22,35 km dlhej trati smerujúcej z Užhorodu do Perečina dosiahol čas

01:42:18 a obsadil tak celkovú 19. priečku z celkovej 90-člennej štartovnej listiny.

Aj týmto spôsobom chceme poďakovať našim športovcom za reprezentáciu mes-

ta Spišské Podhradie a veríme, že spolupráca s mestom Perečín bude efektívna aj v oblasti investičných projektov, na ktorých sme začali vzájomne pracovať.

Kurz reflexnej terapie pre začiatočníkov a mierne pokročilých

7. 7. – 8. 7. 2018

Miesto konania: Spišské Podhradie, Palešovo námestie 48

Organizujú a prednášajú manželia Patakyovci: 00420 603 579 449, patakyovi@gmail.com

Cena kurzu 90 €

Program: Orientácia na chodidlách, reflexná diagnostika, uvoľnenie krčnej chrbtice priame i nepriame, postupy na lôžku, obojsmerná reflexná terapia, nervová reflexná terapie a body prvej pomoci. Ako pomocou RT liečiť skoliózu, migrénu, bolesti chrbtice, zažívacie problémy, autoimunitné choroby, pohybový systém a ďalšie veľmi užitočné informácie.

Meditácia a spievanie mantier.

Spišské osvetové stredisko Spišská Nová Ves, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja
Mesto Spišské Podhradie
Spišský salaš

Spišské folklórne slávnosti

23.-24. jún 2018

Spišské Podhradie Spišský salaš

46

Program

ŠTURTOK 21.6.

Od 16:00 Verbovačka

Levoča - námestie, Spišský hrad - nádvorie
Účinkujú: mládež z FS Čáčina (Spišská Nová Ves)

PIATOK 22.6.

Od 16:00 Verbovačka

Spišská Nová Ves - námestie
Účinkujú: mládež z FS Čáčina (Spišská Nová Ves)

SOBOTA 23. 6.

14:00 Víťajce

Slávnostné otvorenie festivalu predstaviteľmi a hosťami společením s prezentáciou zahraničného

20:30 Povest' o hrade a podhradí

Program zobrazujúci život v stredoveku a začiatkom novoveku na Spiši, inšpirovaný povestami Veľká scéna - amfiteáter

Účinkujú: Skupina historického šermu JAGO (Spišská Nová Ves), Fsk Javorina (Torysky), Michal Smetanka (Brutovce), Fsk Jadlovec (Margecany), Bardfa (Bardejov), SpSK Šaľolka (Smizany), FS Čáčinare (Spišská Nová Ves)

22:00 Jánske ohne

Aredí Spišského salaša
Účinkujú: Peter Kováč, SpSk Pirečko (Spišské Podhradie), Bardfa (Bardejov)

22:30 Tancovačka pri vatre a pri muzike

Aredí Spišského salaša

MIMOSCÉNICKÉ PROGRAMY:

SOBOTA 23. 6.

13:00 - 19:00 Jarmok remesiel
Aredí Spišského salaša

15:30 Hopsa hor sa, zem otvor sa!

Adaptácia slovenskej ľudovej rozprávky
Jarmočné bábkové divadielka pre deti, Divadlo Babadlo Prešov
Malá scéna - amfiteáter

NEDEĽA 24. 6.

13:00 - 19:00 Jarmok remesiel

Aredí Spišského salaša

kollektívnu z družobného mesta
Veľká scéna - amfiteáter

14:30 Dzeći na Spišu

Program detských folklórnych kolektívov zo Spiša
Veľká scéna - amfiteáter
Účinkujú: DFS Jadlovec (Margecany), DFS Oriešok (Smižany), DFS Jedlinka (Kojšov) a DLH Listeček (Gelnica), DFS Studenočka (Nižné Repáše) a DFS Dreveník (Spišské Podhradie)

15:30 Nositelia tradícií

Predstavenie a súťaž víťazov regionálnych kól súťaže Nositelia tradícií z Košického kraja
Veľká scéna - amfiteáter
Účinkujú: Fsk Jadlovec (Margecany), Fsk Kliperčan (Žakarovec), Fsk Jamničan (Jamník), Fsk Dolina (Gemerská Poloma), Fsk Hatalovčan (Hatalov), Fsk Harčarkí (Pozdišovce), Fsk Tepličan (Zemplínska Teplica), Fsk Kadlubek a SpSk Paradne nevesty (Valaliky), Fsk Belanka a DFS Belanček (Košická Belá)

18:30 Naši najlepší

Predstavenie víťazov folklórnych súťaží a jubiliujúcich kolektívov
Veľká scéna - amfiteáter
Účinkujú: jubiliujúce folklórne skupiny, najúspešnejší zo súťaže detského hudobného folklóru, najúspešnejšie páry zo súťaže sólistov tanečníkov Šaffova ostroha a najúspešnejší zo súťaže v speve rusínskych piesní Makovická struna

20:00 Škola tanca s divákmi

Veľká scéna - amfiteáter
Vedie: Vladimír Kendra, Marek Sabol
Hudobný sprievod: LH Gajdošovci

Hudobný sprievod: LH Žigovci

NEDEĽA 24. 6.

10:30 Slávnostná sv. omša

Spišské Podhradie - farský kostol
Účinkujú: folklórne kolektívy

14:00 Hore Hronom, dolu Hronom

Program kolektívov a sólistov z folklórneho regiónu Horehronia
Veľká scéna - amfiteáter
Účinkujú: SpSk Margetky (Šumiac), LH Pokošovci (Šumiac), Fsk Vernár (Vernár), Fsk Kýčera (Čierny Balog), FS Urpin (Banská Bystrica)

15:30 To najlepšie, čo doma máme

Galaprogram

Veľká scéna - amfiteáter
Účinkujú: LH Dominika Maniaka a Stolyčného džyvkvy, Fsk Smižančanka (Smižany), Fsk Škvarare (Košická Nová Ves), Mária Brdárska (Rejdová), SpSk Šaľolka (Smižany), SpSk Poľana (Jarabina)

17:00 Škola tanca s divákmi

Veľká scéna - amfiteáter
Hudobný sprievod: LH Dominika Maniaka

17:30 Gypsy Lomnické Čháve - Bašavaha tumenge

Koncert hudobnej skupiny
Veľká scéna - amfiteáter

14:30 Palculienka

Príbeh Palculienky a jej cesty za šťastím
Jarmočné bábkové divadielka pre deti, Divadlo Babadlo Prešov
Malá scéna - amfiteáter

16:30 FS Branisko

Program folklórneho súboru
Malá scéna - amfiteáter

17:00 Gruľove šmaky

Gastronomická ochutnávka tradičných jedál
Malá scéna - amfiteáter
Hudobný sprievod: LH Branisko

SOBOTA 23. 6., NEDEĽA 24. 6.

Z dejín Kojšova

Výstava starých fotografií rázovitej obce Dolného Spiša
Areál Spišského sálaša

FOLK NAJ

Fajna folklórna fotka

Výstava fotografií zo 4. ročníka a 5. ročník fotografickej súťaže pre neprofesionálnych fotografov
Areál Spišského sálaša

Zmena programu vyhradená!

Ustupné:

dospelý 4 €/deň
dieťa do 6 rokov/vstup voľný
žiak a študent vo veku 6-19 rokov 1€/deň,
akceptujeme kultúrne poukazy
dôchodca 1€/deň

www.osvetasnv.sk, fb/osvetasnv.sk

Podujatie sa koná pod záštitou predsedu Košického samosprávneho kraja Ing. Rastislava Trnku.

Organizátori:

Mediálni partneri:

Dejiny turistiky v Spišskom Podhradí

Sekcia Branisko Uhorského karpatského spolku

Mesto Spišské Podhradie sa nachádza v Podhradskej kotline (podcelok Hornádskej kotliny) západne od pohoria Branisko, v tesnej blízkosti Dreveníka, pod majestátnym Spišským hradom. Už od dávna vytvárala táto poloha mesta dobre podmienky na rozvoj turistiky a to ako pre miestnych obyvateľov, tak aj pre obyvateľov z blízkeho a vzdialenejšieho okolia a v neposlednom rade aj pre cudzincov.

Keď chceme napísať niečo o histórii Podhradskej turistiky je potrebné vychádzať z histórie Rakúsko-Uhorskej turistiky a neskôr Československej turistiky. V zmysle stanov týchto ústredných turistických organizácií sa následne zakladali a svoju činnosť vyvíjali v jednotlivých regiónoch a mestách ich sekcie, prípadne kluby, neskôr aj odbory turistiky. Z pohľadu Spišského Podhradia je história turistiky o to dôležitejšie, že mnohí zakladatelia a čelní funkcionári hlavne v Rakúsko-Uhorských turistických spolkoch pochádzali práve z jeho blízkeho okolia.

10. augusta 1873 bol v Starom Smokovci založený **Uhorský karpatský spolok**, ako ôsma najstaršia turistická organizácia v Európe. Spolok mal celouhorskú pôsobnosť. Za prvého predsedu tohto spolku

Gustáv Görgey, prvý predseda UKS

boli navrhovaní Eduard Zsedényi a aj Friedrich Fuchs obaja z Levoče. Aj keď obaja boli veľkými milovníkmi prírody a turistiky ponúkanú funkciu ani jeden z nich neprijal. Nakoniec za prvého predsedu Uhorského karpatského spolku bol zvolený veľkostatkár **Gustáv Görgey** pochádzajúci zo Spišského Hrhova. V činnosti spolku sa za obdobie jeho činnosti t.j. od založenia v roku 1873 až po rok 1918 kedy vzniklo Československo a Uhorský karpatský spolok zanikol vykryštalizovali tri obdobia.

V rokoch 1873 – 1884 bol sídlom spolku Kežmarok. Činnosť bola v prvom rade orientovaná na Vysoké Tatry, čo bolo aj pochopiteľné. Tu sa začali značiť turistické chodníky, v tomto pohorí sa začala výstavba turistických chát. Počas kežmarskej epochy sa vytvorila horská vodcovská a záchranná služba. Pravidelne začali vychádzať spolkové ročenky a vyšli prvé mapy a sprievodcovská literatúra Vysokých Tatier. Toto obdobie sa v dejinách slovenskej turistiky nazýva aj kežmarská epocha. Stále väčší vplyv na vedenie spolku začali mať už levočské osobnosti turistiky tohto obdobia. Patrili k nim hlavne Franz Dénes a Samuel Roth.

Keď sa predsedom spolku stal vtedajší spišský župan **Albín Csáky** z Bijacoviec, bolo sídlo spolku v roku 1884 premiestnené z Kežmarku do Levoče. Levočská epocha pokračovala v aktivitách kežmarskej epochy, ale zakladali sa už sekcie spolku a postupne sa činnosť rozšírila aj na ostatné územia Uhorska. V tomto období bol za podpredsedu spolku zvolený Samuel Roth, rodák z Vrbova, ale pôsobiaci ako profesor v Levoči. Po jeho náhlej smrti v roku 1889 sa stal podpredsedom Koloman Szönyey, v tomto období starosta Levoče. Franz Dénes bol pokladníkom, ďalší Levočan Arpád Nagy bol tajomníkom. V tom čase bola Levoča sídlom župy a ďalších významných finančných ustanovizní ktoré silno podporovali činnosť spolku. Boli to v prvom rade Spišská úverová banka a Levočská sporiťelňa. Preto snahy o preloženie sídla bližšie k osobám, ktoré pracovali v jeho vedení a k finančne silným právnickým osobám boli opodstatnené a pochopiteľné. Toto

obdobie sa nazývala levočská epocha.

Keď sa gróf Albín Csáky z Bijacoviec stal ministrom školstva a kultu a predsedom Hornej snemovne uhorského parlamentu, mal snahy preložiť sídlo spolku do Budapešti. Tento nátlak o zmenu sídla ako aj náhla smrť Samuela Rotha viedli v spolku k mnohým rozporom a konfliktom. Vyvrcholením bolo napokon rozdelenie Uhorského karpatského spolku a založenie nového Maďarského turistického spolku (MTS). Tento už mal sídlo v Budapešti a vystúpením z UKS prešli k nemu viaceré sekcie. Tie ktoré ostali členmi Uhorského karpatského spolku preniesli svoje sídlo do Spišskej Novej Vsi. V tomto období už bol jeho hybnou dušou profesor Martin Róth zo Spišskej Novej Vsi (podľa neho pomenovaná Róthova roklina v Slovenskom raji).

Jednou zo sekcií Uhorského karpatského spolku bola aj **sekcia Branyisko** so sídlom v Spišskom Podhradí. Alfred Grosz v publikácii Die Hohe Tatra – Geschichte des Karpathenvereins, ktorá vyšla v roku 1961 v nemeckom Stuttgarte uvádza na strane 66, že sekcia Branyisko bola založená v roku 1912. V XLII. ročenke Uhorského karpatského spolku z roku 1915 je uverejnený zakladajúci protokol sekcie Brany-

Albín Csáky, predseda UKS počas levočskej epochy

izškó s dátumom založená **21. júna 1914** v Spišskom Podhradí. Tento dátum možno považovať za oficiálny dátum založenia organizovanej turistiky v Spišskom Podhradí. Na tomto ustanovujúcom zhromaždení boli prítomní: Dr. Alexander Holénia, Julius Laszka, Max Tisza, Julius Keresztes, Samuel Eichner, Karl Münich, Koloman Horvay, Dr. Samu Maibaum, Johann Placsintár a Andrea Triber. Mestský náčelník Max Tisza zvolávajúci ustanovujúceho zhromaždenia privítal prítomných, v krátkosti vysvetlil potrebu a účel založenia tejto turistickej sekcie. Potom otvoril zhromaždenie a odovzdal slovo Juliusovi Keresztesovi, ktorý bol určený viesť zasadnutie.

Následne na to sa konala voľba výboru. Za predsedu bol zvolený **Max Tisza**, za podpredsedu **Julius Laszka**, za tajomníka **Markus Feuermann**, pokladníkom

Hostinec v sedle Branisko

bol **Johaon Cselényi**. Týmto aktom bola sekcia Branyiskó v Spišskom Podhradí založená.

Medzi jej hlavné ciele patrili:

1. miestne historické pamiatky, hodnotné diela a prírodné krásy blízkeho okolia čo najviac propagovať v tlači,
2. prerokovať s majiteľmi, prípadne nájomcami Hotela Baldinger možnosť

- poskytnutia výhod turistom po vzore podobných zariadení v iných regiónoch,
3. zaviesť pravidelnú autobusovú dopravu medzi Vysokými Tatrami a Braniskom, ktorá bude prechádzať cez Spišské Podhradie,
 4. vydať prospekt, ktorý bude slúžiť cudzincom pri prehliadke miestnych pamiatok ako sprievodca,
 5. získať povolenie k prehliadke podhradského grófskeho múzea,
 6. vyznačiť turistické chodníky k výletným miestam.

Novozaložená sekcia Uhorského karpatského spolku mala v prvom roku svojej činnosti 60 členov.

Pokračovanie v budúcom občasníku.

Ing. Ernest Rusnák

Vedecká konferencia Spišského dejepisného spolku pod Spišským hradom

V priestoroch Kongresovej sály na Sídlišku Hrad v Spišskom Podhradí sa v sobotu 9. júna konala vedecká konferencia Spišského dejepisného spolku pod názvom **Osobnosti „osmičkových“ rokov na Spiši (1268 – 1968)**. Konferenciu otvoril predseda Spišského dejepisného spolku PhDr. František Žifčák a primátor mesta MVDr. Michal Kapusta. Témy konferencie boli veľmi zaujímavé, keďže ich predmetom boli významné osobnosti z oblasti Spiša, ale aj zo samotného Spišského

Podhradí. V I. bloku odzneli prednášky: „**Podhradčan František Hutyra (1860 – 1934) – priekopník modernej veterinárnej medicíny**“ (Mgr. Milan Choma), „**Kapitulský vikár Spišskej diecézy Dominik Biacovský a zmeny v cirkvi roku 1848**“ (Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník), „**Listina z roku 1268 – jej aktéri, obsah, súvislosti a význam**“ (Mgr. Ján Endrödi) a „**Rok 1648 – Dávid Frölich a obrana nemectva na Spiši**“ (prof. PhDr. Martin Homza, PhD.). V II. bloku odzneli prednášky „**Kežmarčan**

Gyula Andor Hefty a jeho činnosť na Spiši v čase vzniku I. ČSR“ (prof. PhDr. Jozef Sulaček, CSc.), „**Elimír a Neitus Vollyayovci a konštituovanie česko-slovenskej moci na Spiši v rokoch 1918 – 1919**“ (PhDr. Ružena Kormošová, PhD.), „**Politik a katolícky učiteľ Pavol Čarnogurský a rok 1938**“ (PaedDr. Marek Cimbal, PhD.) a „**Kanovník Jozef Vojtas a jeho pôsobenie na Spiši najmä v rokoch 1948 – 1968**“ (Mgr. Eduard Laincz).

Sme skutočne veľmi radi, že sa táto konferencia konala v našom meste a že na nej odzneli témy, ktoré sú úzko späté s našou históriou a pripomínajú osobnosti, ktoré tu žili, pôsobili a zanechali nám cenný odkaz do budúcnosti.

Mgr. Barbora Ilečková

Deň detí

Ako každoročne, aj tentokrát Oddelenie voľnočasových aktivít MsKS organizovalo dňa 2. 6. 2018 oslavu Dňa detí v svojom športovom areáli na Školskej ulici. Paradoxne napriek nepriazni počasia prišlo viac detí ako tomu bolo minulý rok.

Pripravené bolo množstvo atrakcií – skákací hrad, jazda na koňovi, trampolína, guláš, súťaže pre deti, strel'ba zo vzduchovky a luku, či oblúbená lanovka. Každý si prišiel na svoje. Akciu otvo-

ril svojim príhovorom primátor mesta MVDr. M. Kapusta. Každé dieťa dostalo za odmenu nejakú drobnosť. Novinkou bola tombo-la, ktorá potešila všetkých návštevníkov.

Týmto sa chcem poďakovať všetkým zamestnancom i našim dobrovoľníkom, hasičom a policajtom zo Sp. Podhradia, vďaka ktorým bol Deň detí zorganizovaný na úrovni s pestrým programom.

Mgr. V. Šolc – vedúci oddelenia

Škola v prírode

Naše veľhory Vysoké Tatry oplývajú nielen krásnou prírodou, rôznymi turistickými atrakciami, ale aj čerstvým vzduchom a najmä skvelým pocitom z krásneho pobytu v prírode.

Aj naše deti zo Školskej 3 sa zúčastnili Školy v prírode v tomto horskom prostredí plnom turistiky, hier, zábavy a v neposlednom rade praktického vyučovania v prírode.

Týždenný pobyt deťom umožnil krásny 3- hviezdíčkový hotel Forton v Starej Lesnej s wellnesom, ihriskami, bazénom a výborným jedlom. **Celý týždeň bol naplnený turistickými vychádzkami** na Štrbské pleso, Hrebienok, Bilikovu chatu a celého okolia Starej Lesnej. Navštívili sme aj múzeum Tanap v Tatranskej Lomnici, svet optických ilúzií – Trikladiu. Túru na Hrebienok zo Starého Smokovca

nám spríjemnila pozemná lanovka, ktorá nás vyviezla až k cieľu. Poniektorí sa na takomto dopravnom prostriedku viedli prvýkrát, čo umožnilo ešte krajší zážitok z turistiky. Odtiaľ už naša trasa viedla pešou túrou okolo Bilikovej chaty až k vodopádom. Po krátkom oddychu sme sa turistickým chodníkom vrátili späť. **Pobyt v hotelovom bazéne bol pre deti asi tou najväčšou odmenou** po náročnom turistickom dni. Týždeň ubehol ako voda a my sme už balili kufre späť pod Spišský hrad.

Dúfame, že ozdravovací pobyt spojený s rôznymi návštevami okolia Tatier priniesol deťom nielen skvelé zážitky, praktické skúsenosti, ale aj psychickú pohodu, ktorá určite prispieje k vylepšeniu ich zdravotného stavu. Už teraz sa tešíme, keď opäť o rok nasadneme do autobusu a budeme môcť našim budúcim tretiakom oživiť vyučovací proces v prekrásnom prostredí Vysokých Tatier.

Mgr. Zuzana Genčúrová
ZŠ Školská 3

Absolventi ZUŠ v synagóge

Štvrtok a piatok 7. a 8. júna opäť ožila v našom meste synagóga. Tento krát sa v nej predviedli žiaci Základnej umeleckej školy v Spišskom Podhradí, konkrétne jej tohtoroční absolventi. **Vo štvrtok sa uskutočnila absolventská vernisáž žiakov výtvarného odboru.** Svoje diela na nej vystavili absolventi I. a II. stupňa. Výstavu doplnili aj práce absolventov 1. časti I. stupňa. Atmosféru prvej oficiálnej vernisáže absolventov doplnil aj **Anton Fuchs svojou hrou**

na piáno. Anton Fuchs, študent Akadémie umení v Banskej Bystrici, Fakulty muzických umení, sa v synagóge predstavil aj v utorok (5. júna), kde odohral svoj klavírny recitál. **V piatok sa v synagóge predstavili absolventi hudobného odboru, ktorí tu odohrali svoj absolventský prednes.** V školskom roku 2018/2018 v ZUŠ spolu absolvovalo 17 žiakov, z toho v hudobnom odbore ich bolo 13 a vo výtvarnom 4 žiačky. Všetci žiaci spríjemnili divákovi deň krásnym umeleckým zážitkom. Sme skutočne veľmi radi, že počas tohto absolventského dvojdnia bol priestor synagógy o niečo výnimočnejším.

Mgr. Barbora Ilečková

Deň detí v škole

1.jún – sviatok, ktorý už tradične patrí deťom. Na tento deň sa teší každé dieťa. Aj v našej škole nezabúdame na tento sviatok. V škole sme ho oslávili bohatým a pestrým programom. Začali sme divadielkom „Pyšná princezná“ Divadielko bolo zábavné, veselé a všetkým sa nám veľmi páčilo. Odmenu pre hercov bol obrovský potlesk.

Po divadielku nasledovala športová olympiáda o Pohár riaditeľ'a školy. Športovali a body pre svoju triedu získavali všetci žiaci. Najviac bodov získali žiaci IV.B triedy pod vedením tr.uč. Z. Dindovej a prevzali si víťazný pohár. Pohár bol síce iba jeden, víťaz tiež len jeden, ale sladkú odmenu si zaslúžili všetci.

PaedDr Z. Dindová, MZ 1.-4.roč.

Športová olympiáda ŠKD

Keďže naša škola je známa svojimi športovými úspechmi, aj zo žiakov ŠKD sa vykľulí ozajstní olympionici.

Dňa 10. 5. 2018 sa konala v areáli školy, ako je to tradíciou už zopár rokov, Olympiáda. Zúčastnili sa jej aj školské družiny zo susedných obcí (Domaňovce, Bijacovce, Granč-Petrovce) a samozrejme aj žiaci zo ZŠ Palešovo nám. 9.

Deti súťažili v dvoch kategóriách: mladší (1. a 2. roč.) a starší (3. a 4. roč.) žiaci. Zmerali si navzájom svoje sily vo viacerých disciplínach, napr. skok do diaľky, beh, triafanie loptičiek na cieľ a skutočne sa v mnohých z nich prebudila pravá duša športovca.

Na konci spoločne prežitého popoludnia boli tí najšikovnejší odmenení peknými

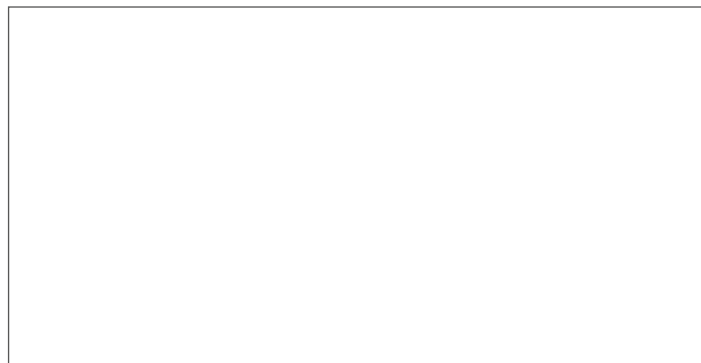
cenami, no ani ostatní neobišli naprázdno. Za snahu a odhodlanie si pochutili na drobných sladkostiach, aby sa posilnili a doplnili energiu.

Všetci sme sa potom rozlúčili spoločným pochodom a hymnou, dúfajúc, že sa o rok opäť takto zídeme a zabavíme.

Mgr. D.Glevická, ŠKD

MŠK Sp. Podhradie po ďalšej sezóne

Futbalová sezóna 2017/2018 je na konci, je čas bilancovať. Predsezónne ciele A-mužstva dospelých boli vyhnúť sa bojom o záchranu ako v minulých ročníkoch. Po stabilizovaní kádra a jeho vyzretí máme za sebou ročník, ktorý sa dá hodnotiť ako maximálne úspešný. Naši futbalisti skončia na najhoršom 4. mieste (pozn. - písané 2 kolá pred koncom). V domácom prostredí sme stratili iba 2 body (remíza s víťazom 4. ligy FK Humenné), zvyšných 14 zápasov sme vyhrali. Tešia najmä triumfy s Gerlachovom, Popradom B, či Záhradným, ašpirantmi na postup. Ani vonku sa nám nevedilo zle, z hostujúcich ihrísk sme domov doviezli 13 bodov (nezapočítané zápasy v Raslaviciach a Medzilaborciach odohrané po uzávierke). Najlepším strelcom mužstva sa stal Tomáš Ferenc s 29 zásahmi. Tohtoročnú edíciu 4. futbalovej ligy teda hodnotíme vysokopozitívne. Počas letnej prípravy bude prvoradým cieľom udržať silu kolektívu a personálne sa neoslabiť, prípadne ešte vystužiť

káder šikovnými hráčmi. Teší zabudovanie vlastných odchovancov z dorastu F. Rokytu, I. Staňu a D. Galoviča, ktorý sa už od 16-17 rokov stali dôležitou súčasťou tímu dospelých.

Dorast sme po dlhom váhaní a po minuloročnom víťazstve v 3. lige prihlásili v lete do celokrajšej 2. ligy. V spoločnosti hlavne okresných a podstatne väčších miest sa im nepodarilo presadiť, starší a mladší dorastenci skončili v svojich skupinách na poslednej resp. predposlednej priečke a po roku sa vracajú do 3. ligy, čo bude aj vzhľadom na kvalitu i šírku kádra rozumnejšie riešenie.

Dvojčka starších a mladších žiakov obsadila v 2. lige priečky v strede tabuľky, čo je reálnym vyobrazením ich kvality. Tam je samozrejme druhoradé zbieranie bodov, skôr je podstatné vypesťovať si vzťah k pravidelnému tréningovému procesu a neustále na sebe pracovať, čo sa trénerom vcelku darí.

Nový súťažný ročník 2018/2019 sa začína v poslednú júlovú nedeľu 29. 7. , ešte týždeň predtým je na programe 1. kolo Slovenského pohára - Slovnaft Cupu, ktorý začneme pravdepodobne vonku u nejakého piatoligistu.

4. liga Sever - dospelí	Z	V	R	P	Skóre	B	+/-
1 FK Humenné	29	23	4	2	84:12	73	31
2 FK Poprad B	29	20	4	5	113:38	64	19
3 FK Gerlachov	29	18	4	7	72:40	58	16
4 MŠK Spišské Podhradie	28	18	2	8	70:45	56	11
5 FK Sol'	29	15	6	8	43:32	51	6
6 OFK Tatran Kračúnovce	29	13	6	10	48:33	45	3
7 ŠK Záhradné	29	13	3	13	51:44	42	0
8 TJ Sokol Lubotice	29	12	5	12	53:47	41	-4
9 OFK - SIM Raslavice	28	12	1	15	49:68	37	-2
10 MŠK Spartak Medzilaborce	29	10	6	13	50:70	36	-6
11 TJ Družstevník Radvaň n/L	29	10	5	14	35:51	35	-10
12 OŠK Fintice	29	10	2	17	42:77	32	-13
13 FK Tatran Zámotov	29	9	4	16	38:48	31	-14
14 TJ Ptava NV Ptičie	29	8	7	14	51:70	31	-14
15 FC Pivovar Šariš Veľký Šariš	29	7	4	18	42:64	25	-17
16 TJ Rozvoj Pušovce	29	1	1	27	14:116	4	-38